

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ
dedicată aniversării a 25 ani ai învățământului economic la USARB
**ASIGURAREA VIABILITĂȚII ECONOMICO-MANAGERIALE PENTRU DEZVOLTAREA
DURABILĂ A ECONOMIEI REGIONALE ÎN CONDIȚIILE INTEGRĂRII ÎN UE**

ROLUL CAPITALULUI SOCIAL ÎN FUNCȚIONAREA EFICIENTĂ A AGENTULUI ECONOMIC

DUMBRAVANU Lilia,
Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți

Le capital social est le capital de départ de l'entité commerciale, nécessaire pour assurer son activité principale et réaliser des bénéfices futurs. Le capital statutaire est l'un des principaux indicateurs qui caractérisent la taille et la situation financière de l'organisation. La valeur du capital statutaire peut, par décision des fondateurs, augmenter ou diminuer dans le procès d'activité financière et économique, avec l'enregistrement obligatoire des modifications dans les documents constitutifs.

Dans cet article, l'auteur fait une étude approfondie du rôle et des mouvements de capitaux dans une entreprise sur la base d'informations réelles des agents économiques nationaux. Donc, seulement connaissant bien la situation des mouvements de capitaux nous pourrions organiser en toute sécurité le procès de production et commercial, fait qui génèrera également une augmentation des bénéfices, dans les conditions d'un niveau acceptable de risque, de stabilité financière, de solvabilité, et de liquidité.

Mots clés: *capital, risque, liquidité, solvabilité, rentabilité.*

Resursele financiare reprezintă o resursă important în organizarea activității întreprinderii, iar capitalul – unul din factorii principali în activitatea de producție, având o importanță majoră în viabilitatea activității și stabilitatea financiară a agentului economic.

Aname, capitalul reprezintă baza apariției și funcționării ulterioare a oricărei întreprinderi, iar în procesul activității asigură interesele companiilor, personalului și a statului.

Capitalul propriu, din componența căreia face parte și categoria studiată în acest articol, adică „capitalul social”, în bilanț poate intra atât în formă concretă, cât și în formă abstractă.

Situația dată se explică prin faptul că el poate intra în evidență sub formă de depuneri, investiții în capitalul social sau sa crească în rezultatul activității de bază a întreprinderii prin intermediul profitului.

Capitalul social reprezintă capitalul de start al subiectului economic absolut necesar pentru aprovizionarea activității de bază a acestuia și obținerea unui profit rezultat în viitor.

Capitalul social este unul din principalii indicatori care caracterizează mărimea și situația financiară a întreprinderii.

Nivelul capitalului social poate, după decizia conducătorului, să crească ori să scadă în procesul activității economico-financiare cu indicarea obligatorie a modificărilor în documentele constitutive ale entității economice.

Capitalul social caracterizează nivelul sau mărimea patrimoniului detașat, dreptul la proprietatea care a trecut în gestiunea întreprinderii (persoană juridică). De asemenea, caracterizează proprietatea conducătorilor, precum și mărimea obligațiilor acestora după cota – parte a investițiilor lor.

Pentru a înțelege rolul și locul capitalului social în cota-parte a nivelului capitalului propriu, putem utiliza tabelul 1, care permite analiza elementelor capitalului propriu ce participă la formarea și modificarea nivelului acestuia.

Tabelul 1. Influența elementelor ce formează capitalul propriu asupra nivelului cumulativ al acestuia

Influența asupra capitalului propriu	Formele elementelor
Elementele care modifică pozitiv nivelul capitalului propriu (+)	Capitalul social (311)
	Capitalul (314)
	Capitalul rezervă (321)
	Profitul nerepartizat (332)
Elementele care modifică negativ nivelul capitalului propriu (-)	Capital nevarsat (313)
	Capital retras (315)
	Pierdere neacoperită anilor precedenți (332)
	Perdere netă perioadei de gestiune (333)
	Profit utilizat al perioadei de gestiune (334)

Sursa:elaborat de autor

Cerințele legislative de bază valabile pe teritoriul Republicii Moldova în ceea ce privește mișcarea capitalului social, precum și ordinea de investire sunt determinate de Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (republicat în Monitorul Oficial nr.66-75 din 01.03.2019 art.132).

Astfel, în conformitate cu actul normativ menționat mai sus, capitalul social determină mărimea minimă a activelor, de care trebuie să dispună o societate pe acțiuni sau o societate cu răspundere limitată.

Contribuțiile în capitalul social al întreprinderii presupun depuneri în numerar, dacă documentele constitutive nu prevăd altă formă. În același timp lucrările și serviciile, executate și prestate la constituire și în perioada de existență a companiei, nu se consideră contribuții la formarea sau creșterea capitalului social al acesteia.

Nu pot fi considerate contribuții la formarea sau creșterea capitalului social al întreprinderii cerințele și drepturile nepatrimoniale.

Situația financiară a întreprinderii reflectă capacitatea subiectului economic de a-și finanța activitatea, de a-și menține stabil capacitatea de plată a datoriilor (solvabilitatea) și atractivitatea de investiții.

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ
dedicată aniversării a 25 ani ai învățământului economic la USARB
ASIGURAREA VIABILITĂȚII ECONOMICO-MANAGERIALE PENTRU DEZVOLTAREA
DURABILĂ A ECONOMIEI REGIONALE ÎN CONDIȚIILE INTEGRĂRII ÎN UE

Gestionarea profesională a finanțelor necesită nemijlocit o analiză aprofundată, care permite aprecierea mai exactă a unei situații nedeterminate cu ajutorul numeroaselor metode de cercetare moderne.

În analiza situației financiare un rol deosebit are cercetarea indicatorilor, la calculul cărora participă capitalul propriu.

În procesul activității de aprovizionare, producție, realizare, precum și activității financiare inclusiv, se petrece un circuit neîntrerupt al capitalului, se modifică structura activelor și a resurselor lor de formare, numărul și nevoia de resurse financiare și, în consecință, starea financiară a întreprinderii, a cărei manifestare externă este solvabilitatea.

Dacă solvabilitatea este o manifestare externă a stării financiare a unei întreprinderi, atunci stabilitatea financiară este latura sa internă, reflectând echilibrul fluxurilor de numerar, veniturilor și cheltuielilor, fondurilor surselor de formare.

Pentru asigurarea stabilității financiare, întreprinderea trebuie să dispună de o structură flexibilă a capitalului și să fie capabilă să organizeze mișcarea acestuia în așa mod, încât să se asigure o creștere constantă a veniturilor față de cheltuieli în scopul menținerii solvabilității și creării condițiilor pentru o funcționare normală.

Din aceste considerente, se recomandă de inițiat analiza stării financiare cu studiul formării și plasării capitalului întreprinderii, precum și cu evaluarea calității managementului valorilor constitutive ale acestuia.

Conducerea întreprinderii trebuie să aibă o idee clară asupra faptului, din contul căror resurse își va desfășura activitatea și în ce domenii de activitate își va investi capitalul.

Grija privind asigurarea afacerii cu resursele financiare necesare este un moment cheie în activitatea oricărei întreprinderi. Prin urmare, analiza surselor de formare și plasarea capitalului este extrem de importantă.

La formarea structurii de capital, este necesar să se țină seama de particularitățile fiecăreia dintre componentele sale.

Ca exemplu, vom studia situația economică în perioada 2018-2019 la întreprinderea „TEHNO- TRANS” SRL. Vom analiza structura și dinamica surselor de formare pentru perioada studiată.

Tabelul 2. Analiza dinamicii și structurii surselor de capital ale întreprinderii „TEHNO-TRANS” SRL în perioada 2018-2019

Sursa capitalului	Disponibilitatea fondurilor (surselor), lei			Structura surselor, %		
	01.01.2019	31.12.2019	Abaterea absolută, +/-	01.01.2019	31.12.2019	Abaterea absolută, +/-
Capital propriu	2739686	3926709	+1187023	46,81	40,75	-6,06
Capital împrumutat	3112786	5709891	+2597105	53,19	59,25	+6,06
Total capital	5852472	9636600	+3784128	100	100	100

Sursa:elaborat de autor în baza datelor analitice ale întreprinderii studiate

Structura surselor de capital a cunoscut o dinamică în 2018-2019, când valoarea capitalului propriu a avut tendința de a scădea (6,06%), în timp ce ponderea capitalului împrumutat a crescut cu 6,06%.

În termeni absoluți, capitalul împrumutat în perioada 2018-2019 a crescut cu 2597105 lei, în timp ce valoarea capitalului propriu a crescut cu 1187023 lei.

În procesul de analiză ulterioară, este necesar să se studieze mai detaliat dinamica și structura capitalului propriu mai detaliată prin prisma părților sale constitutive pentru a clarifica motivele modificării componentelor sale individuale.

În continuare vom studia formarea valorii agregate a capitalului propriu pentru perioada analizată în ceea ce privește părțile sale constitutive (tabelul 3).

Tabelul 3. Dinamica structurii capitalului propriu la întreprinderea „TEHNO-TRANS” SRL în perioada 2018-2019

Sursa capitalului	Disponibilitatea fondurilor (surselor), lei			Structura surselor, %		
	01.01.2019	31.12.2019	Abaterea absolută, +/-	01.01.2019	31.12.2019	Abaterea absolută, +/-
Capitalul social	1925452	1895452	-30000	70,28	48,27	-22,01
Corectarea rezultatelor din anii precedenți	-	27166	+27166	-	0,69	+0,69
Profitul nerepartizat din anii precedenți	529906	814234	+284328	19,34	20,74	+1,4
Profit net (pierdere) din perioada de gestiune	284328	1189857	+905529	10,38	30,30	+19,92
Total capital propriu	2739686	3926709	+1187023	100	100	-

Sursa:elaborat de autor în baza datelor analitice ale întreprinderii studiate

Dinamica începută în perioada precedentă în ceea ce privește scăderea ponderii capitalului social în structura totală a capitalului propriu continuă și în perioada 2018-2019. Se observă o scădere a ponderii capitalului social cu 22,01%. În valoare absolută, această valoare a fost de 30000 de lei.

Trebuie de luat în considerație că, capitalul propriu se caracterizează prin atractivitate, asigurarea unei stări financiare mai stabile și reducerea riscului de faliment.

Necesitatea capitalului social este condiționată de cerințele autofințării întreprinderilor. Reprezintă baza pentru o activitate de sinestătătoare și independentă. Particularitatea capitalului social constă în faptul că poate fi investit pe termen

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ
dedicată aniversării a 25 ani ai învățământului economic la USARB
ASIGURAREA VIABILITĂȚII ECONOMICO-MANAGERIALE PENTRU DEZVOLTAREA
DURABILĂ A ECONOMIEI REGIONALE ÎN CONDIȚIILE INTEGRĂRII ÎN UE

lung și este expus celui mai mare risc. Cu cât este mai mare ponderea sa în suma totală a capitalului și cu cât este mai mică ponderea fondurilor împrumutate, cu atât este mai mare protecția împotriva pierderilor și a riscului de pierdere a capitalului.

După cum se cunoaște, starea financiară a întreprinderii, stabilitatea acesteia în mare măsură depind de structura optimă a surselor de capital și a activelor întreprinderii.

În continuare, vom calcula anumiți coeficienți care ne permit să obținem informații suplimentare privind stabilitatea financiară a agentului economic analizat (întreprinderea „TEHNO-TRANS” SRL) (tabelul 4):

- coeficientul levierului financiar (coeficientul riscului financiar);
- coeficientul de acoperire a datoriilor prin capital propriu (autonomia financiară).

Rata de levier financiar este calculată prin raportul dintre capitalul împrumutat și capitalul propriu, iar rata de acoperire a datoriilor prin capitalul propriu - raportul dintre capitalul propriu și cel împrumutat.

Tabel 4. Calculul ratei de levier financiar al întreprinderii „TEHNO-TRANS” SRL în perioada 2018-2019

Indicatorii	Perioada de raportare	
	2018	2019
Capitalul propriu	2739686	3926709
Capitalul împrumutat	3112786	5709891
Coeficientul levierului financiar, %	113,6	145,4

Sursa:elaborat de autor în baza datelor analitice ale întreprinderii studiate

Rata riscului financiar înregistrează o dinamică negativă. Astfel, analizând starea financiară a întreprinderii, menționăm că în perioada 2018-2019, coeficientul levierului financiar a crescut de la 113,6% până la 145,4%, fapt datorat unei creșteri a cantității de capital atras pe termen scurt și pe termen lung.

În tabelul 5 vom calcula inversul raportului riscului financiar, și anume, coeficientul de acoperire a datoriilor prin capitalul propriu, care ne va indica, câte fonduri împrumutate revin la 1 leu capital propriu, ceea ce va oferi o notă de independență în ceea ce privește solvabilitatea entității economice respective.

Tabel 5. Calculul ratei de acoperire a datoriilor prin capitalul propriu la întreprinderea „TEHNO-TRANS” SRL în perioada 2018-2019

Indicatorii	Perioada de raporate	
	2018	2019
Capitalul propriu	2739686	3926709
Capitalul împrumutat	3112786	5709891
Coeficientul de acoperire a datoriilor prin capitalul propriu, %	88,0	68,77

Sursa:elaborat de autor în baza datelor analitice ale întreprinderii studiate

După cum se poate observa din datele obținute, se observă o scădere treptată a acestui indicator. Astfel, în perioada 2019-2018 a scăzut cu 19,23%, ceea ce nu este surprinzător, în condițiile în care raportul este invers proporțional cu rata de levier financiar.

Pe baza rezultatelor cercetărilor efectuate putem face o propunere de creștere a gradului de stabilitate financiară și independență a întreprinderii „TEHNO-TRANS” SRL.

Propunerea noastră este de a mări valoarea capitalului social prin utilizarea profitului nerepartizat din anii anteriori.

Conform cerințelor SNC „Capital propriu și datorii”, majorarea capitalului social din contul unor elemente aparte ale capitalului propriu se reflectă în contabilitate ca o scădere a elementelor corespunzătoare și o creștere a capitalului social.

Rezumând totalul calculelor efectuate privind eficiența utilizării capitalului propriu, putem concluziona că există o tendință pozitivă a nivelului stării financiare (care se rezumă la creșterea rentabilității capitalului propriu și a rentabilității capitalului permanent).

Ulterior, analiza surselor de formare a activelor întreprinderii se perpetuă cu calculul indicatorilor reciproc substituibili. În ciuda faptului că, capitalul social în structura capitalului propriu ocupă o pondere destul de mare, totuși se propune modalitatea de consolidare a stării financiare prin majorarea cantității de capital propriu.

Astfel, putem concluziona că, formarea proprietății necesare pentru activitatea economico - financiară a întreprinderii se realizează din contul diverselor surse de finanțare. Un rol deosebit în structura surselor îl ocupă capitalul propriu, o componentă a căruia este capitalul social.

De mărimea capitalului propriu depinde, în majoritatea cazurilor, atractivitatea investițională a unei entități economice, nivelul stabilității financiare și al solvabilității. Acest fapt subliniază încă o dată importanța calculelor analitice efectuate și a propunerilor aduse la finalul acestora privind perfecționarea practicii de reflectare a tranzacțiilor privind mișcarea capitalului social și creșterea nivelului eficienței gestionării valorilor respective.

În concluzie, putem spune că, capitalul propriu, din care face parte categoria economică studiată

„capitalul social”, joacă un rol enorm în formarea resurselor financiare ale întreprinderilor și reprezintă principala sursă de finanțare a acestora. Capitalul propriu permite: organizarea în bune condiții a procesului de producție și a celui comercial; încasarea și creșterea profiturilor; menținerea solvabilității și bonității în condițiile unui nivel acceptabil de risc, precum și asigură stabilitatea financiară și lichiditatea.

În plus, capitalul propriu mărește atractivitatea economică și asigură oportunitatea dezvoltării continue a unei întreprinderi industriale într-un mediu economic intern și extern în dinamică.

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ
dedicată aniversării a 25 ani ai învățământului economic la USARB
**ASIGURAREA VIABILITĂȚII ECONOMICO-MANAGERIALE PENTRU DEZVOLTAREA
DURABILĂ A ECONOMIEI REGIONALE ÎN CONDIȚIILE INTEGRĂRII ÎN UE**

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. BĂLĂNUȚĂ, V., *Analiza gestionară*. Chișinău, Ed. ASEM, 2003. 121 p. ISBN 9975-75-186-5.
2. ЕФИМОВА, О.В. *Финансовый анализ*. - М.: Бухгалтерский учет, 2004. 350 с.
3. КАРМЕН, Т.Р. *Анализ финансовых отчетов: Учебник*. - Москва: ИНФРА-М, 2000. 201 с.
4. КОВАЛЕВА, А.М.; ЛАПУСТА, М.Г.; СКАМАЙ, Л.Г. *Финансы фирмы: учеб.* М.: ИНФРА-М, 2001. 416 с.
5. КОВАЛЕВ, В.В. *Анализ хозяйственной деятельности предприятия* «Перспект», Москва, 2000. 304 с.
6. КОЛЧИНА, Н.В. и др. *Финансы предприятий: учеб. для вузов*. Под ред. проф. Колчиной, Н.В. 2-е изд., перераб. и доп. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. 447 с.
7. КРЕЙНИНА, М.Н. *Финансовое состояние предприятия: Методы оценки*. - Москва: Изд-во ДИС, 2004. 207 с.
8. ЛЮБУШИН, Н.П. *Анализ финансово-экономической деятельности предприятия*, Москва, ЮНИТИ-ДАНА, 2000. 287 с.